

Treasurystatuut

(herziene versie)

van

Stichting Opmaat

&

Stichting Jan Ligthartgroep

Vastgesteld door het College van Bestuur : 9 april 2018
Goedkeuring door de Raad van Toezicht : 19 april 2018
Ter info GMR : 19 april 2018

Aanleiding

Stichting Opmaat én de Stichting Jan Ligthartgroep beschikken gezamenlijk over eenzelfde treasury statuut. Dit statuut:

1. Is beoordeeld door accountant PWC 24-10-2016
2. Is in definitieve vorm opgesteld 02-11-2016 a.d.h.v. het model Vos abb;
3. Is voorgelegd aan de financiële commissie van de GMR
4. Is goedgekeurd door de RvT 13-02-2017
5. **Is onvoldoende bevonden tijdens de interim controle van accountant Wijs 12-01-2018.**

De accountant motiveert zijn opmerking met het gegeven dat:

- het model van Vos abb niet geheel juist is en er aanpassingen nodig zijn
- met name kasstroomposities en private middelen benoemd moeten worden.

De accountant reikt het model van de PO-raad uit, als opvolgend model van Vos abb, wat wel volledig is. Bijgaande is dan ook de opvolger in versie en model en zal worden geaccordeerd door de accountant.

Toelichting

Onderwijsbesturen die worden gefinancierd door het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap moeten deze subsidies(rijksvergoedingen) inzetten voor het onderwijs. Door het realiseren van exploitatieresultaten en het verschil tussen het moment van ontvangst van de rijksvergoeding en het doen van uitgaven ontstaan er tijdelijk overtollige middelen of tijdelijke tekorten van middelen. Het proces van beheer van deze geldstromen heet treasury.

In de Regeling Beleggen, Lenen en Derivaten OCW 2016 heeft het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap de regels vastgelegd rondom treasury van de door haar gefinancierde instellingen. In het **verplichte** treasurystatuut worden het treasuryproces en de geldende regels nader uitgewerkt.

Het gehanteerde model is een raamwerk dat door het onderwijsbestuur (Opmaat / Jan Ligthart) op maat is gemaakt. Een aantal onderwerpen mag niet ontbreken in het treasurystatuut (Hoofdstuk 3 en 5) vanuit de regeling. In dit treasurystatuut wordt verder de term beleggingen gebruikt voor het uitzetten van middelen. De term beleggingen is daarom breder want ook het uitzetten van middelen op een spaarrekening of een depositorekening wordt hieronder verstaan.

Het bestuur heeft in dit model een keuze om effecten (obligaties) of derivaten op te nemen of deze er geheel uit te laten. De bestuurder van Opmaat / Jan Ligthart heeft ervoor gekozen om vanwege de toepasbaarheid (niet nodig) en complexiteit (eenvoud) deze onderdelen eruit te laten.

Inhoud

1. Inleiding	3
2. Doelstelling treasuryfunctie	3
3. Richtlijnen en limieten.....	5
3.1. Algemene richtlijnen	5
3.2. Richtlijnen inzake beleggingen	6
3.3. Richtlijnen inzake leningen.....	6
3.4. Richtlijnen privaat vermogen	6
3.5. Treasuryinstrumenten.....	6
4. Organisatie van de treasuryfunctie	7
4.1. Plaats in de organisatie	7
4.2. Treasuryplan.....	7
4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden	7
5. Verantwoording.....	8
6. Evaluatie	8

1. Inleiding

Onder ‘treasury’ is te verstaan: het sturen en het beheersen van, het verantwoorden over en het toezicht houden op de financiële posities en stromen en de hieraan verbonden risico’s. In het kader van dit statuut betreft treasury met name het beheer van het vermogen c.q. van de reserves en voorzieningen van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep. In dit treasurystatuut wordt het beleid ten aanzien van het vermogensbeheer geformuleerd en worden de bevoegdheden en verantwoordelijkheden en de organisatie van de treasuryfunctie vastgelegd.

In het statuut worden afspraken over onderwerpen als beheersing van rentekosten en -risico’s, financierings- en beleggingsvraagstukken vastgelegd. Dit treasurystatuut is van toepassing op de publieke en private middelen van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep.

2. Doelstelling treasuryfunctie

Het treasurybeleid is ondergeschikt en dienend aan de primaire doelstelling van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep, namelijk het geven van onderwijs. Hiervan

afgeleid is de doelstelling van het financieel beleid; het borgen van de financiële continuïteit van de organisatie. Deze doelstelling valt uiteen in het realiseren en borgen van:

- voldoende liquiditeit
- lage financieringskosten
- risicomijdende uitzettingen
- kosteneffectief betalingsverkeer
- beheersen en bewaken financiële risico's

a. Voldoende liquiditeit

In het geval van tijdelijk overtollige middelen kan een deel van de beschikbare middelen zodanig worden uitgezet dat deze zonder al te veel kosten snel liquide te maken zijn. Om de liquiditeitspositie zo goed mogelijk aan te laten sluiten op de liquiditeitsbehoefte, wordt er periodiek en minimaal eens per jaar, een liquiditeitsprognose opgesteld, die een periode van vijf jaar beslaat.

b. Lage financieringskosten

Ook het aantrekken van benodigde middelen vindt plaats op basis van een (actuele) liquiditeitsprognose. Bij het aantrekken van langlopende geldleningen worden offertes opgevraagd bij minimaal 4 partijen, waarna met tenminste 2 partijen verder gesproken zal worden.

c. Risicomijdende uitzettingen

Middelen die niet direct noodzakelijk zijn om liquide aan te houden, worden uitgezet. Het College van Bestuur besluit welke treasuryinstrumenten worden ingeschakeld. Desgewenst wordt de huisbankier verzocht om een beleggingsvoorstel. Uit de beleggingen mogen nooit nieuwe risico's ontstaan. Het beleggingsvoorstel omvat een kredietwaardigheidsbeoordeling van de instelling. De kredietwaardigheid wordt minimaal eens per jaar gecontroleerd door het College van Bestuur. Voordat een belegging wordt aangekocht, is aan de hand van een liquiditeitsprognose aangetoond dat de betreffende waardepapieren niet verkocht hoeven te worden voor het einde van de looptijd. Onder deze conditie is sprake van een hoofdsomgarantie (de periode van beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen) en een belegging kan pas als risicomijdend worden aangemerkt, als er een dergelijke garantie van toepassing is.

d. Kosteneffectief betalingsverkeer

Gezien de omvang van het betalingsverkeer is het van belang dat de financiële logistiek optimaal is ingericht. Het betalingsverkeer van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep is zo ingericht dat het kosteneffectief kan worden beheerd. De bankrelaties van de stichting worden minimaal één keer per vier jaar geëvalueerd.

e. Beheersen en bewaken van risico's

Het treasurybeleid is gericht op het uitsluiten dan wel minimaliseren van het debiteurenrisico, het renterisico en het interne liquiditeitsrisico:

- Het debiteurenrisico is de kans dat belegde middelen niet worden terugontvangen van debiteuren. Dit risico wordt beperkt door te beleggen bij marktpartijen die voldoen aan de in de wet vermelde voorwaarden.

- Het renterisico wil zeggen het gevaar verbonden aan de veranderingen in de rentestructuur. Het renterisico dient te worden afgedekt door het opbouwen van een evenwichtige beleggingsportefeuille in relatie tot de geldende rentestructuur en de verwachtingen ten aanzien van de renteontwikkeling.
- Het interne liquiditeitsrisico is de kans dat opbrengsten worden gemist dan wel kosten worden gemaakt door wijzigingen in de geprognosticeerde financieringsbehoefte en investeringsplannen. Goede interne afspraken en een regelmatige actualisatie van de prognoses van de financieringsbehoefte zullen het liquiditeitsrisico beperken.

Het treasurybeleid maakt deel uit van het financiële beleid van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep. Het vindt plaats binnen de kaders van de Regeling van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938, houdende regels over het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en het aangaan van verbintenissen voor financiële derivaten (Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 RBLD 2016)). De regeling heeft betrekking op de publieke middelen van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep.

In de bedrijfsvoering wordt gestreefd naar een zo hoog mogelijke opbrengst van de (tijdelijk) overtollige middelen tegen een aanvaardbaar risico. Met het oog op het afdekken van financiële risico's en het financieren van geplande investeringen worden reserves en voorzieningen opgebouwd. In het treasurybeleid wordt uitvoering gegeven aan eigen verantwoordelijkheid van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep om alle tot haar beschikking staande middelen risicomijdend uit te zetten.

Bij het aantrekken respectievelijk uitzetten van alle benodigde respectievelijk overtollige middelen wordt gehandeld overeenkomstig de in deze regeling gestelde verplichtingen.

3. Richtlijnen en limieten

3.1. Algemene richtlijnen

Het betreft hier richtlijnen voor het uitzetten van gelden, het aangaan van leningen en voor overige middelen, voor zover deze in de administratie niet zijn afgescheiden van de publieke middelen en voor zover het bestuur hiervoor geen aparte richtlijnen heeft vastgesteld. De wettelijke kaders hiervoor zijn vastgelegd in de Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016 van de Minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap van 6 juni 2016 met kenmerk WJZ/800938. De regeling houdt in dat:

- Leningen of beleggingen worden alleen aangetrokken dan wel uitgezet bij financiële ondernemingen als bedoeld in de Wet op het financieel toezicht en die:
  - gevestigd zijn in een lidstaat (een lidstaat is een staat die lid is van de Europese Unie of een andere staat die partij is bij de overeenkomst betreffende de Europese Economische Ruimte);
  - minstens een single A-rating hebben, afgegeven door ten minste twee van de drie ratingsbureaus Moody's, Standard & Poor's en Fitch.
- Beleggingen, leningen met publieke middelen worden alleen aangetrokken in euro's.
- Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep is een niet-professionele belegger.

- Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep verzoekt de financiële instelling zich te laten aanmerken als niet-professionele belegger bij het aantrekken van leningen en het beleggen van tijdelijk overtollige middelen.

3.2. Richtlijnen inzake beleggingen

- Middelen die tijdelijk overtollig zijn kunnen in een belegging worden uitgezet.
- De periode van het beleggen is eindig en de belegging wordt op een vooraf vastgestelde einddatum terugontvangen.
- De hoofdsom van de belegging wordt door de financiële onderneming te allen tijde gegarandeerd.
- Er wordt niet belegd in achtergestelde spaarrekeningen en achtergestelde deposito's.

3.3. Richtlijnen inzake leningen

- Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep geeft geen leningen uit aan derden, noch aan personeel, noch aan andere instellingen of organisaties, tenzij deze lening van toepassing is voor de uitvoering van de wettelijke taak van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep en binnen het doel van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep past.
- Bij het aangaan van leningen gaat Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep geen extra risico's aan die het voortbestaan van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep of het geven van onderwijs kunnen bedreigen.
- Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep leent alleen bij financiële instellingen die voldoen aan de eisen zoals opgenomen in artikel 4 eerste lid van de 'Regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016'.
- Leningen moeten vooraf door het College van Bestuur ter goedkeuring aan de Raad van Toezicht worden gestuurd.

3.4. Richtlijnen privaat vermogen

Met betrekking tot de private middelen zijn de hiervoor opgenomen richtlijnen eveneens van toepassing. Het is niet toegestaan dat met private middelen dermate grote risico's worden aangegaan, dat deze een negatief effect kunnen hebben op de publieke middelen. De private middelen zijn vastgelegd in de jaarrekening en de administratie van de Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep en hebben betrekking op de niet door OCW gefinancierde activiteiten.

3.5. Treasuryinstrumenten

Bij het voeren van treasurybeleid zijn de volgende instrumenten toegestaan:

- Rekening-courant
- Kasgeldleningen
- Spaarrekeningen
- Deposito's
- Schatkistbankieren
- Vaste geldleningen, al dan niet bezwaard met een hypotheek
- Onderhandse geldleningen

Als het College van Bestuur instrumenten wil inzetten die niet zijn aangegeven in het treasurystatuut, vraagt hij hiervoor de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht.

4. Organisatie van de treasuryfunctie

4.1. Plaats in de organisatie

De treasuryfunctie wordt uitgeoefend onder verantwoordelijkheid van het College van Bestuur. Het College van Bestuur is bevoegd om dat deel van de middelen dat niet benodigd is om de liquiditeit te waarborgen, zodanig te beleggen dat een zo hoog mogelijk rendement verkregen wordt. De bestuurder is tevens bevoegd om uitvoerende werkzaamheden te laten uitvoeren door anderen, bijvoorbeeld een extern administratiekantoor.

4.2. Treasuryplan

Het College van Bestuur stelt een treasuryplan vast dat deel uitmaakt van de begrotingsstukken. In het plan komen de volgende onderwerpen aan de orde.

- De liquiditeitsprognose voor het begrotingsjaar en vier daarop volgende jaren (artikel 3 lid1c van de regeling als genoemd in paragraaf 3.1 van dit statuut). Deze prognose is gebaseerd op historische patronen, aangevuld met nadere gegevens omtrent zoals het vermoedelijke verloop van de bekostiging en de personeelskosten, investeringen en groot onderhoud. Uit de prognose blijkt of de omvang van de liquiditeiten gedurende het jaar optimaal is en of reeds ingenomen en eventuele nieuwe posities aangehouden kunnen worden tot het einde van de looptijd.
- De rentevisie van de bank, dit ter ondersteuning voor het opstellen van de begroting, met name de financiële baten en lasten.
- Renterisico (voor zover van toepassing): de samenstelling van de huidige leningenportefeuille wordt weergegeven, doorgerekend met enkele rentescenario's.
- Geld- en kapitaalmarktpartijen: hier wordt aangegeven waar de stichting haar middelen belegt of wellicht zal gaan beleggen in het komende begrotingsjaar.

4.3. Verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden

Het College van Bestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van het treasurybeleid. Het College van Bestuur is bevoegd tot het aangaan van externe verplichtingen binnen dit treasurybeleid. De manager Financiën is verantwoordelijk voor:

- Periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) opstellen van een kasstroomprognose.
- Periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) bewaken werkelijke kasstroom ten opzichte van de prognose.
- Beheren van de beleggingsportefeuille.
- Risicoanalyse en treffen beheersingsmaatregelen ten aanzien van de treasuryactiviteiten.
- Doen van voorstellen aan het College van Bestuur voor wijzigingen in de beleggingsportefeuille.
- Periodiek (bijvoorbeeld maandelijks) opstellen van een verantwoording over de treasuryactiviteiten.

De financiële administratie is verantwoordelijk voor:

- De registratie van de transacties voortvloeiende uit de uitvoering van het treasurybeleid.
- De registratie en bewaking van de vorderingen en schulden.
- De voorbereiding van de betalingen.
- De registratie van de betalingen.

De betalingen worden geautoriseerd zoals vastgelegd in de procuratieregeling van Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep.

Met betrekking tot het kasverkeer is een procedure beschreven in het handboek AOIC met daarin onder andere het maximum kassaldo.

5. Verantwoording

Stichting Opmaat Openbaar onderwijs & Stichting Jan Ligthartgroep doet ieder jaar in het bestuursverslag ten aanzien van de publieke middelen verslag van haar beleid met betrekking tot de beleggingen en leningen, de uitvoering van het beleid in de praktijk, de uitstaande beleggingen en leningen en de aangetrokken en afgesloten leningen. Hierbij wordt:

- a) een vergelijking gemaakt met de gegevens van het voorgaande jaar;
- b) van elke belegging jaarlijks gemeld op welk moment de belegging vrij valt;
- c) verantwoording afgelegd over het gebruik van derivaten, conform de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- d) een rapportage over het treasurystatuut opgenomen, waarin tenminste verslag gedaan over:
  1. het beleid en de uitvoering ten aanzien van beleggen, lenen;
  2. de soorten en omvang van de beleggingen, leningen;
  3. de looptijden van de beleggingen, leningen.

6. Evaluatie

Eénmaal per jaar (of zoveel vaker als de marktsituatie daartoe aanleiding geeft) initieert het College van Bestuur een evaluatie in de vergadering van de Raad van Toezicht inzake de uitvoering van het treasurybeleid. Tijdens deze evaluatie komt aan de orde:

- overzicht en analyse van de huidige liquiditeits- en risicopositie,
- prognose van de ontwikkelingen op de financiële markten (rentevisie),
- resultaten ten opzichte van de begroting en het treasuryplan,
- de transacties die de afgelopen periode zijn aangegaan op de geld- of kapitaalmarkt.